

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 stycznia 2015 roku

Sąd Okręgowy w Gliwicach I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Tadeusz Trojanowski
Protokolant:	Marta Strzała

po rozpoznaniu w dniu 13 stycznia 2015 roku w Gliwicach

sprawy z powództwa G. N. i I. N.

przeciwko (...) S.A. w K.

o naprawienie szkody

1. oddała roszczenie o zapłatę;
2. nakazuje pozwanej aby naprawiła szkodę w nieruchomości powodów przy ulicy (...) w R. poprzez przywrócenie do stanu poprzedniego a to:
 - a. przygotowanie starego podłoża elewacji pod nowy tynk mineralny lub polimerowy na podkładzie z siatki utopionej w warstwie podkładowej oraz naprawę tynku na całej powierzchni elewacji;
 - b. wymianę okładziny części cokołu podestu i schodów zewnętrznych z płytek klinkierowych;
 - c. przełożenie podłóg parkietowych na parterze (wymiana na nowe);
 - d. pomalowanie pomieszczeń parteru, pokoju dziennego i sypialnego oraz łazienki na poddaszu;
 - e. wykonanie robót towarzyszących, porządkowo-czystościowych po remoncie w budynku;
 - f. przełożenie istniejącej nawierzchni z kostki wraz z uzupełnieniem nową kostką (około 10% powierzchni) na podsypce z piasku, z wyprofilowaniem i niwelacją przyległego gruntu z wykonaniem robót towarzyszących i porządkowych;
3. w pozostałym zakresie roszczenie powodów o naprawę oddała;
4. koszty zastępstwa adwokackiego wzajemnie znosi;
5. nakazuje pobrać od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Gliwicach kwotę 3.536 zł (trzy tysiące pięćset trzydzieści sześć złotych) tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych;

UZASADNIENIE

Powodowie wnieśli o zasądzenie kwoty 134 621,78 zł z odsetkami i kosztami procesu; wnieśli o wydanie wyroku częściowego w zakresie kwoty 47 654,99 zł podając że ich nieruchomości została uszkodzona wskutek eksploatacji górniczej pozwanej, pozwany uznał swoją odpowiedzialność za powstanie szkód i zaproponował że powodowie naprawią szkody we własnym zakresie a pozwany zwróci im kwotę 47 654,99 zł. Powodowie zakwestionowali wycenę sporządzoną przez pozwanego i zlecili wykonanie kosztorysu przez inny podmiot, uzyskując wycenę wartości prac niezbędnych do naprawy szkód na kwotę wskazaną w pozwie. W pozwie opisano uszkodzenia obiektów posadowionych na nieruchomości powoda oraz przebieg postępowania ugodowego.

W odpowiedzi na pozew pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości i obciążenie powodów kosztami, podając że nie zgadza się z wyceną przedstawioną przez powodów wskazując że zakres robót w tym kosztorysie znacznie wykracza poza zakres robót niezbędny do naprawienia szkód górniczych. Pozwana wniosła o oddalenie wniosku o wydanie wyroku częściowego kwestionując iż dokonała uznania w zakresie wskazanej kwoty, która była jedynie propozycją ugodową(k.76).

Pismem z dnia 17.01.2014 roku powodowie przekształcili powództwo w ten sposób ,że na wypadek nieuwzględnienia żądania o zasądzenie wnieśli o nakazanie pozwanemu przywrócenia nieruchomości do stanu poprzedniego w sposób opisany w piśmie (k.98).

Sąd ustalił co następuje.

Powodowie są właścicielami nieruchomości położonej w R. przy ul (...), zabudowanej budynkiem mieszkalnym. Wskutek eksploatacji górniczej pozwanej w nieruchomości powodów wystąpiły następujące szkody pochodzenia górniczego.

W budynku wystąpiły: pęknięcia zarysowania wyprawy elewacyjnej na wszystkich elewacjach budynku (pęknięcia konstrukcji betonowej ściany nie stwierdzono), pęknięcia okładziny schodów zewnętrznych i loggi na parterze wraz z cokolem (wejście do budynku), zarysowania na stropie w pokoju dziennym, rozszczelnienie posadzki parkietowej na parterze, zarysowanie na ścianie w pokoju dziecka .Stwierdzono także zarysowanie na połączeniu płytek ściennych w łazience na poddaszu i obrysy faset(k.127).Nawierzchnia wjazdu do garażu w środkowej części jest ugięta-obniżona (k.128).Naprawa szkody górniczej jest możliwa przez remont (k.132). Powyższe szkody należy usunąć w sposób opisany w wyroku.

Postanowieniem Dyrektora (...) w B. z 22.01.1997 r. (...) ustalono warunki przy projektowaniu i realizacji budynku z zabezpieczeniem na:

- III kategorię zdatności terenu do zabudowy
- wstrząsy podziemne o przyspieszeniu 300mm/s²
- stosunki wodne bez zmian

W uzasadnieniu tego postanowienia zapisano, że eksploatacja górnicza może wywołać ruchy górotworu i powierzchni powodujące uszkodzenie obiektu, jeżeli w/w warunki nie zostaną uwzględnione w projektowaniu i realizacji obiektu.

Decyzją Prezydenta Miasta R. z dnia 5.05.1997 roku (...) zatwierdzono projekt budynku mieszkalnego powodów z zobowiązaniem inwestora do zachowania warunków określonych w dokumentacji technicznej i uzgodnieniach. Zakresowo zabezpieczenie miało obejmować wykonanie dodatkowych ściągów żelbetowych poprzecznych i przekątnych, wykonanie podsypki piaskowej pod ławami fundamentowymi, zbrojenie ław fundamentowych oraz wieńców (k.122).

W 2002 roku zgłoszono budynek do użytkowania. Budynek został zrealizowany w technologii Thermomur. Projekt techniczny w swym rozwiązaniu zawiera zabezpieczenie obiektu na szkody górnicze III kategorii (k.125) ale nie przewidziano w nim zabezpieczenia na wstrząsy o przyspieszeniu 300mm/s², a także nie zaprojektowano i nie zrealizowano zwieńczenia murów ścian szczytowych żelbetowymi wieńcami) ściany pod konstrukcją dachu. Zmiana konstrukcji stropu nad parterem z płyty żelbetowej gr.15 cm wg projektu pierwotnego na strop K2 z wieńcami na zewnętrznych murach nośnych zbrojnych stalą 4fi10 mm jest zbyt oszczędna (k.126)

Budynek powodów nie jest zatem zabezpieczony na wstrząsy określone w w/w postanowieniu Dyrektora (...).W rejonie lokalizacji budynku powodów rejestrowano wstrząsy o silnej charakterystyce drgań (przyspieszenie a=120 do 250 mm/s²) określone w tabeli k.129.

Wnioskiem z dnia 29.02.2012 r. powód zgłosił swe roszczenia do pozwanej(k.112) podając że szkoda ujawniła się w 2011 roku; we wniosku wskazano: liczne pęknięcia ścian budynku mieszkalnego, wybrzuszenie podłóg parteru, wypaczenie okien.

W dniu 10.04.2012 roku odbyły się oględziny (k26) podczas których szczegółowo opisano uszkodzenia(spękania ścian zewnętrznych, uszkodzenia tynków akrylowych na elewacji, spękania na stropach, deformacja stolarki, deformacja podłóg parkietowych; nawierzchnia-deformacja kostki betonowej) .

Kosztorys usunięcia szkód górniczych na zlecenie pozwanej sporządziło (...) S. K.(k.31); koreferat sporządził R. O. (k.29).

W dniu 1.10.2013 r. pełnomocnik powodów wezwał pozwaną do zapłaty kwoty 134 621, 78 zł (k.67) powołując się na kosztorys z dnia 16.09.2013 r. sporządzony na zlecenie powodów(k.38).

Pismem z dnia 9.10.2013 r. pozwana podtrzymała swoje stanowisko (k.37).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o opinie biegłego B. K. i dokumenty złożone do akt.

Opinia biegłego jest zupełna, przekonywująca i wyczerpująca. Biegły po zapoznaniu się z uwagami powodów (k.187,234) do swojej opinii wyjaśnił (k.225,246) że zabezpieczenie na oddziaływanie spowodowane wstrząsami górniczymi i zabezpieczenie budynku na wpływy eksploatacji górniczej to są dwa niezależne rodzaje zabezpieczeń, budynek należało na etapie budowy zabezpieczyć na wstrząsy o przyspieszeniu 300mm/s². Stanowczo wypowiedział się, że przy budowie budynku wymagane było wykonanie wieńców we wszystkich stropach na każdej kondygnacji, takie były wymagania techniczne projektowania i wznoszenia budynków (k.247), podał że w całym budynku nie ma zabezpieczeń na wstrząsy. Biegły podał, że koszt naprawy pękniętych murlat i płatwi jest niewielki, określony w jego kosztorysie natomiast o koszcie zabezpieczeń nie wypowiedział się bo do tego powinien być projekt poparty obliczeniami. Takie zabezpieczenie powinno być wykonane w czasie projektowania i budowania budynku obecnie pozwana nie ponosi za to odpowiedzialności. Biegły wyjaśnił, że z analizy decyzji Dyrektora (...) (k.147) i projektu budynku wynika, że projektant nie wziął pod uwagę określonego w decyzji zabezpieczenia przed wstrząsami, podając na rozprawie przykłady błędów (grubość stali, ilość prętów, struktura rdzeni); przywołał także wymogi wynikające z decyzji (k.148,248).

Biegły stanowczo i przekonywująco opisał i rozgraniczył przedmiotowe uszkodzenia. Biegły posiada wiadomości specjalne w tym zakresie a strona nie wykazała nieścisłości w opinii, luk w rozumowaniu biegłego ani błędów logicznych. Opinia była uzupełniana i wyjaśniana, strony mogły zadawać pytania w celu rozwiania swych wątpliwości. Przeciwnie twierdzenia powoda nie mogą być podstawą do kwestionowania ustaleń biegłego.

Proponowany sposób naprawy został przez biegłego logicznie wyjaśniony . Dokumenty złożone do akt wątpliwości nie budziły.

Oddalono wniosek dotyczący opinii na okoliczność „kiedy ujawniły się szkody”; sam powód w piśmie do pozwanej z lutego 2013 roku podał że szkody ujawniły się „10/2011” a zatem data roczna powstania szkód jest ewidentna, a prowadzenie dowodu z opinii biegłego w tym zakresie jedynie by przewlekłało postępowanie.

Sąd zważył co następuje:

Powodowie jako właściciele nieruchomości mają legitymację do dochodzenia roszczeń w przedmiocie naprawy. Roszczenie powodów okazało się uzasadnione w zakresie jaki wynika z opinii biegłego. Biegły stanowczo i przekonująco opisał i rozgraniczył przedmiotowe uszkodzenia. Biegły posiada wiadomości specjalne w tym zakresie a strona nie wykazała nieścisłości w opinii, luk w rozumowaniu biegłego ani błędów logicznych. Samo ewentualne niezadowolenie strony z opinii nie jest wystarczającą podstawą do negowania opinii biegłego, a co za tym idzie ustaleń Sądu. Opinia była uzupełniana i wyjaśniana, strony mogły zadawać pytania w celu rozwiania swych wątpliwości. Przeciwnie twierdzenia strony nie mogą być podstawą do kwestionowania ustaleń biegłego.

Przyczyny uszkodzeń na nieruchomości powodów wynikające z braku zabezpieczeń nie mogą obciążać pozwanej, dlatego w wyroku nie ujęto zobowiązania dla pozwanej aby zerwać i odbudować podbitkę dachową budynku oraz naprawić i wzmocnić stropy. Potrzeby regulacji stolarki nie było, w dacie oględzin przez biegłego funkcjonowała ona prawidłowo. Ustawa z 1994 preferuje restytucję naturalną a zatem treść opinii biegłego implikuje sposób naprawy szkody.

Wobec treści uchwały SN z 22.11.2013 III CZP 75/13w niniejszej sprawie stosuje się stare prawo górnicze; oczywistym jest że „zdarzenie wywołujące szkodę jak i samo powstanie szkody miało miejsce przed dniem 1 stycznia 2012 r.” skoro powód we wniosku z lutego 2012 roku podał że szkody ujawniły się w 2011 roku

Zgodnie z art.94 p.g.z 1994r., mającego zastosowanie w sprawie, naprawienie szkody powinno nastąpić przez przywrócenie stanu poprzedniego a obowiązek przywrócenia stanu poprzedniego ciąży na przedsiębiorcy; dopiero jeżeli nie jest możliwe przywrócenie stanu poprzedniego lub koszty tego przywrócenia rażąco przekraczałyby wielkość poniesionej szkody, naprawienie szkody następuje przez zapłatę odszkodowania -art.95 ust.1 p.g. Oczywistym jest że roboty należy wykonać zgodnie ze sztuką budowlaną. Biegły na ostatniej rozprawie wyjaśnił proponowany sposób usunięcia szkód, który w ocenie Sądu jest konieczny i wystarczający. Przedmiotem sporu był zakres szkód pochodzenia górniczego. Kwestia naprawy tej konkretnej sytuacji wykraczają poza obowiązek pozwanej. Pogląd przeciwny klóci się z ukształtowanym orzecznictwem : „ Przepisy Prawa geologicznego i górniczego są tak skonstruowane ,że uniemożliwiają właścicielowi nieruchomości sprzeciwienie się powstaniu kolejnej szkody. Zakład górniczy może w związku z legalnie prowadzoną działalnością zniszczyć poszczególne obiekty. Ustawodawca nałożył na prowadzących eksploatację jedynie obowiązek naprawienia szkody.”(IACa 1978/06 Lex nr 307305).W roszczeniach odszkodowawczych, także w sprawach górniczych, stany faktyczne są różnorodne. W realiach sprawy orzeczone czynności są sposobem naprawienia szkody.

Wobec niekwestionowania co do zasady związku przyczynowego pomiędzy eksploatacją górniczą pozwanej a szkodami w nieruchomości powoda należało wyszczególnić pochodzenia górniczego i wskazać sposób naprawy .Dokonał tego biegły. Biegły dokonał stosownych wyliczeń i wykazał racjonalność swojego stanowiska przy wyjaśnianiu opinii.

W zakresie żądania zapłaty kwoty pieniężnej powództwo oddalono biorąc pod uwagę treść powołanej uchwały Sądu Najwyższego. W zakresie naprawy orzeczono w oparciu o opinię biegłego.

Oddalono roszczenie -jako niewykazane(art.6kc) w zakresie w jakim żądania powodów wykraczały poza zakres uszkodzeń pochodzenia górniczego wskazanych przez biegłego a to wynikających z braku zabezpieczeń wymaganych na etapie projektowania i wykonania budynku . W ocenie Sądu roszczenie to nie zostało wykazane, ponadto w zgłoszonej postaci wykracza poza ramy art.94 i art.95 p.g. Zdaniem Sądu nie było przesłanek do wydania wyroku częściowego, gdyż pozwana nie uznała wskazywanej kwoty a była to jedynie propozycja ugodowa. Nie było także przesłanek częściowego odrzucenia pozwu, gdyż z treści pism sporządzanych na etapie przesądowym i sądowym

wynika, iż na etapie postępowania ugodowego pismem pełnomocnika powodów wskazano szeroki zakres szkód zatem wymóg postępowania ugodowego został spełniony.

O kosztach procesu orzeczono na zasadzie art.100 kpc zdanie pierwsze, powodowie ulegli kwotowo w połowie żądania pozwu(żądanie:134.622 zł; kwota wartości naprawy ustalona przez biegłego- k.130: 70.717,01 zł). W toku procesu powodowie zgłosili żądanie naprawy obiektów na swojej nieruchomości a sposób, zakres i co za tym wartość przedmiotu orzekania zależała od opinii biegłego. W tej sytuacji skoro powodowie wygrali w połowie swoje roszczenia o kosztach procesu między stronami orzeczono jak w sentencji

O kosztach sądowych orzeczono(należna opłata od pozwu) na zasadzie art.113 ust.1 uoks zgodnie z powyższymi ustaleniami.